

RIJEČ UREDNIŠTVA

ŠUMARSTVO SA, I BEZ NAKNADE ZA OPĆEKORISNE FUNKCIJE ŠUMA

Ovih dana ponovo se pokreće rasprava o naknadi za općekorisne funkcije šuma, pa se pitamo da li to znači da se sprema njeno potpuno ukidanje. Ponavljat ćemo se ako opetovano ukazujemo kako je drvo kao sirovina za primarnu i finalnu obradu samo sporedni proizvod potrajnog gospodarenja šumama, a prava i višestruka vrijednost (i do 50 puta) su općekorisne funkcije šuma. Trudimo se ukazati političarima koji donose odluke, ne-biolozima, pa i kvazi biolozima, kako je: zaštita tla od erozije vodom i vjetrom, sprječavanje bujica i uravnoteženje vodnih odnosa, pročišćavanje voda i opskrba izvorišta pitkom vodom, povoljan utjecaj na klimu i pročišćavanje onečišćenoga zraka, utjecaj na poljodjelsku djelatnost, na ljepotu krajobraza, na razvoj turizma, na osiguranje prostora za odmor i rekreaciju, na očuvanje biološke raznolikosti i genofonda, na ublažavanje efekta staklenika i dr., glavna uloga šume i iz toga razloga i najodgovornija zadaća šumarstva – održati je u optimalnom stanju. Uz tvrtku kojoj je država kao vlasnik šuma povjerila gospodarenje državnim šumama i koja iz prihoda dobivenih prodajom drvnih sortimenata ulaže u očuvanje općekorisnih funkcija šuma na površini tzv. gospodarskih šuma, neophodno je da i ostale pravne osobe koje u RH obavljaju gospodarsku djelatnost uplaćuju naknadu za općekorisne funkcije šuma, upravo za ulaganja na onim površinama na kojima se ne ostvaruje prihod, jer nema klasičnog gospodarskog proizvoda šume, drvnog sortimenta. Ta naknada je bila 0,07 % od ukupnog prihoda, pa je od 1. srpnja 2010. pala na 0,0525, a potom je od 24. veljače 2012. smanjena na 0,0265 %, da bi se sada najavljivalo njeno potpuno ukidanje. Neki tu naknadu svrstavaju u parafiskalne namete, čak što više, spominju je najčešće među prvima koje bi trebalo ukinuti, što zaista začuđuje, jer je primjerice normalno plaćati za slušanje glazbe, a za ono "što nam život znači", ne. Neke poreze možemo nazivati nametima, no značenje pojma namet nije precizno definiran i ovisi o funkciji za što se upotrebljava, pa bi u ovome slučaju priličnije bilo upotrijebiti pojam pristojba. Interesantno je pogledati koga bi to oslobodili toga teškog nameta? Hrvatsko šumarsko društvo se uz brojna savjetovanja na tu temu, na 4 stranice teksta očitavalo glede naknade za općekorisne funkcije šuma, navodeći detaljno općekorisne funkcije, % prijašnje i sadašnju naknadu, taksativno utrošena ta sredstva za biološku obnovu i zaštitu šuma tijekom 2012. god. (od oko 253 mil. kn), predvidive posljedice ukidanja naknade za općekorisne funkcije šuma i naposljetku navelo 20 vodećih

pravnih osoba (8 u domaćem vlasništvu) koje bi ukidanjem bile oslobođene toga "parafiskalnog nameta". Na ovome ćemo mjestu radi ilustracije navesti u % samo 5 (od 15) značajnih stavki utrošenih sredstava: u gospodarenje šumama na kršu oko 17 %, u šume privatnih šumovlasnika 13,5 %, u čuvanje šuma 12 %, u šumsku infrastrukturu 10 % i razminiranje 10 %, što čini ukupno oko 62,5 %. "Parafiskalnog nameta" pak oslobodili bi se najveći platiše – navodimo samo njih 5 od 20, koje nose gotovo 50 % iznosa kojega tih 20 monopolista uplaćuju: primjerice INA (61,6 mil. kn), Konzum (32,6 mil. kn), Hrvatska elektroprivreda (30,5 mil. kn), Hrvatski telekom (18 mil. kn.), Zagrebačka banka (17,6 mil. kn), Privredna banka (12,4 mil. kn) itd. Izračunat je i iznos od 265 kn naknade za općekorisne funkcije šuma koje pravna osoba plaća na 1 mil. kn prihoda, što nije veliko opterećenje. Naposljetku, Hrvatsko šumarsko društvo kao zaključak sugerira i moguća rješenja.

Sada se vraćamo na početak ovoga teksta, na rečenicu "Trudimo se ukazati...." te kako imamo očuvane i 95 % prirodne šume s velikom bioraznolikošću, kao rezultat uvažavanja načela potrajnog gospodarenja, kojega za razliku od Europe nismo nikada napuštali. Očito je da unatoč brojnim raspravama i pisanim materijalima, priznanjima inozemnih stručnjaka, pa i znanstvenim monografijama, današnje političare nismo uspjeli uvjeriti i ukazati im s kakvim bogatstvom raspolažemo, pa i što to raritetno i najvrijednije unosimo u EU. Jednostavno do njih ne možemo doprijeti, jer među njima nema nikoga tko će struku poduprijeti. Naši kolege članovi vladajuće koalicije šute, dozvoljavaju da ih se ništa i ne pita, što ukazuje na slabu ocjenu njihovog političkog, pa i stručnog ugleda. Da nije tako ne bi primjerice dozvolili nanošenje nove sramote struci, izborom agronoma za ministra za šumarstvo. Unatoč upozorenju i obećanjima da neće biti zabijen i posljednji čavao u "lijes šumarstva", on je zabijen. Ako se iz novog Zakona o šumama izbaci članak o naknadi za općekorisne funkcije šuma, kako se naslućuje, tada će prva tražena zadaća novoga ministra biti obavljena, i to bez Povjerenstva za izradu ZOŠ-a i demokratske rasprave. Tako će vlasnik Konzuma moći bez problema odmah kupiti novu jahtu, na kojoj očekujemo da će ugostiti velikog "prijatelja šumarstva" ministra financija, koji je kako kažu začetnik i podupiratelj ove nakane.

Mi pak samo možemo razmišljati i zamišljati kako sada dalje, a posljedice ove odluke predobro znamo?